

Lietuvos filosofija: praeitis ir dabartis

SUDARYTOJO ŽODIS

Lietuvos profesionali filosofija, atšventusi 500 metų jubiliejų, yra drauge jauna ir sena. Viena, filosofija turi subręsti, pasaulėvaizdžio vynmaišyje rūgstant įvairioms mąstymo atmainoms. Kita, mąstymas turi nuolat atsinaujinti, keičiantis egzistencinėms priegoms. Mąstymo ir tautos tapsmas – neatsiejami: tauta formuojasi kaip įsisąmoninta bendrija, reikalinga apmąstymo bei nukreiptumo. Mąstantis individas tampa tautoje kaip savo dvasinėje aplinkoje, kurią jis atnaujina savo mąstymu. Praeitis iškyla tik pakankamai brandžiam, t. y. susiformavusiam, dariniui – tautai, kurios istorija yra kertinis jos tapatumo akmuo. Istorijos apmąstymas visada išplaukia iš dabarties tikslų bei uždavinių, kurie įpareigoja istorinę bendriją. Tautos filosofijos istorija – dvigubai įpareigojanti: kaip savarankiško mąstymo kelias ir kaip savarankiškos tautos tapimo veiksnys.

Šis žurnalo numeris skirtas Lietuvos filosofijos istorijai, kuri neatsiejama nuo tautos kaip sąmoningos bendrijos istorijos. Numerį sudaro trys skyriai: *Tautinis ir filosofinis tapatumas*, *Kultūros refleksija tarpukariu ir pokariu* bei *Šiuolaikinė Lietuvos filosofija*. Pirmajame autoriai kelia klausimus apie tautos tapatumą, apie tautos ir individo laisvę, apie kitataučių mąstymo poveikį. Antrojo ašis – kultūros refleksija, vyravusi tarpukario mąstyme ir išgyvenanti atgimimą dabartinėje Lietuvos filosofijoje. Trečioji skirta šiuolaikinei Lietuvos filosofijai, kuri maitinama savo istorijos.

Autoriai apmąsto tautinį tapatumą (B. Kuzmickas) bei individo laisvę (T. Kačerauskas), nagrinėja religines (M. Briedis) bei Apšvietos idėjas (S. Tunaitis), analizuoja kultūros (D. Jonkus, A. Noreika) bei etikos aspektus (Č. Kalenda), kelia fenomenologinius (A. Juzefovič) bei semiotinius (N. Keršytė) klausimus, visa tai siedami su Lietuvos filosofijos iškiliausiomis figūromis: A. Volanu, A. Maceina, V. Kavoliu, A. J. Greimu, A. Šliogeriu ir kitais.

TOMAS KAČERAUSKAS

Lithuanian philosophy: the past and the present

EDITORIAL

Lithuanian professional philosophy, having celebrated its 500th anniversary, is both young and old. On the one hand, philosophy must mature while the different varieties of thought are fermenting in the worldview wineskin. On the other hand, thought must renew itself each time with the changing existential approaches. The formation of thought and of a nation is inseparable: a nation is being formed as a conscious community in need of thinking and purpose. A thinking individual is formed in a nation as in his spiritual environment which he renews through his thinking. The past arises only for a rather mature, i. e. an already formed nation. History is a keystone for a nation's identity. Rethinking history always follows from the present objectives and tasks which obligate the historical community. The history of a nation's philosophy is particularly obligating as a way of separate thinking and as a factor of a separate nation's formation.

This issue is devoted to the history of Lithuanian philosophy, which is inseparable from the history of the nation as a conscious community. The issue consists of three parts: *National and Philosophical Identity*, *Interwar and Postwar Reflection of Culture*, and *Contemporary Lithuanian Philosophy*. In the first part, the authors rise the questions of a nation's identity, freedom of both a nation and an individual, the influence of foreign thought. The axis of the second part is the reflection of culture that dominated in the interwar thinking and is undergoing renaissance in contemporary Lithuanian philosophy. The third part is devoted to contemporary Lithuanian philosophy which is nourished by its history.

The authors analyse national identity (B. Kuzmickas) and individual freedom (T. Kačerauskas), religious (M. Briedis) and enlightened ideas (S. Tunaitis), the aspects of culture (D. Jonkus, A. Noreika) and ethics (Č. Kalenda), rise phenomenological (A. Juzefovič) and semiotical (N. Keršytė) questions in relation to the most prominent figures of Lithuanian philosophy, such as A. Volanas, A. Maceina, V. Kavolis, A. J. Greimas, A. Šliogeris and others.

TOMAS KAČERAUSKAS